

## Ile kosztuje wykształcenie teologa?

Autor tekstu: **Beata Zielińska**

# Analiza finansowania ze środków publicznych Wydziału Teologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

## I. WPROWADZENIE

Wiadomym jest, jak trudno dociec, ile ostatnimi czasy środków z budżetu państwa NAPRAWDĘ płynie do Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce. Pomińmy dotacje z Funduszy Strukturalnych — przy ich dystrybucji obowiązują jednak jakieś procedury selekcji wniosków, choć wiadomo, że dość często projekty kościelne są w szczególny sposób promowane. Bardziej nieuczciwe wobec podatników jest dotowanie całkowicie ukryte.

Na polskich państwowych uczelniach, wszędzie tam, gdzie powołano do życia wydziały teologiczne (co samo w sobie jest nadużyciem pieniądza publicznego) można zaobserwować interesujący przykład takiego ukrytego dotowania. Otóż na innych wydziałach zaczynają się wówczas pojawiać i mnożyć nowe przedmioty, takie jak np. „Etyka marketingu”, „Moralność w zarządzaniu” i tym podobne. Jak można się domyślić, zajęcia z takich przedmiotów prowadzą pracownicy wydziałów teologicznych, nierzadko w koloratkach. W ten sposób dochodzi do częściowego rozprowadzenia kosztów funkcjonowania wydziału teologicznego na inne wydziały. Liczby obrazujące koszty kształcenia teologów są więc zaniżane. Dokładne wychwycenie tych ukrytych przekierowań kosztów wynagrodzeń są prawie niemożliwe do uchwycenia. Przede wszystkim dlatego, że indywidualne dane dotyczące wynagrodzeń pracowników uczelni są objęte ustawą o ochronie danych osobowych...

Teoretycznie można by było otrzymać liczby zbiorcze — ilu pracowników wydziału teologicznego prowadzi zajęcia na innych wydziałach, i jakie w sumie otrzymali wynagrodzenie (z pochodnymi z tego tytułu) w danym roku, ale w praktyce to mrzonka: nie po to władze uczelni idą na rękę lokalnemu biskupowi, żeby potem się przyznawać, ile ich autopromocja kosztuje polskiego podatnika .. Działając zgodnie z zasadą, że słońca można zjeść — byle po plasterku, przeanalizowane zostały publiczne dane, obrazujące koszty kształcenia studentów teologii, na tle innych wydziałów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

## II. METODOLOGIA

Punktem wyjścia do zaprezentowanej niżej analizy i źródłem danych były liczby zawarte w oficjalnym dokumencie, jakim jest roczne sprawozdanie finansowe UMK za rok 2008, zatwierdzone uchwałą Senatu, a dokładnie — Załącznik nr 2 do tego sprawozdania. (dokument dostępny w BIP UMK). [\[1\]](#)

Sprawozdanie rozdzielnie traktuje część „Toruńską” uczelni od jej części „Bydgoskiej”. Teologia jest w Toruniu, więc część bydgoska nie była przedmiotem analizy.

Sprawozdanie operuje dwoma odrębnymi pojęciami — „studenta” i „studenta przeliczeniowego”. Studenci fizyczni — liczba osób z indeksami — studiują w zróżnicowanych wymiarach godzinowych, więc dla poprawności statystycznej dokonuje się ich przeliczenia na jednostki ujednoczone, tak jakby każdy student uczelni skorzystał z jednakowego wymiaru nauczania.

## III. ANALIZA DANYCH

Załączona tabela podaje — dla każdego z wydziałów UMK — następujące liczby:

### **CZĘŚĆ KOSZTOWA W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH**

W części "Koszty kształcenia (w zł) podane są liczby bezwzględne — w podziale na koszty bezpośrednie dydaktyki — czyli przede wszystkim wynagrodzenia (i pochodne) kadry dydaktycznej — oraz koszty wydziałowe — czyli koszty administracji wydziałowej, utrzymania bazy materialnej wydziału, koszty wydziałowej biblioteki itp. W tej części zamieściłam też wskaźniki dynamiki wzrostu kosztów w stosunku do roku poprzedniego.

W liczbach bezwzględnych koszty Wydziału Teologii są nader skromne: W ogólnej kwocie 157 188 411 zł jakie zostały wydatkowane na kształcenie studentów w UMK w 2008 r., teologia kosztowała tylko 3 941 765 zł. Dla porównania — Wydział Prawa i Administracji kosztował ok. 4,5 razy więcej, bo 17 382 240 zł.

Ale już wskaźnik dynamiki wzrostu kosztów w r. 2008 do r. 2007 r. stawia Wydział Teologii na

pierwszym miejscu — 148,0 % czyli nakłady na teologię wzrosły rok po roku o prawie połowę. Inne wydziały wykazały dynamikę wzrostu na poziomie 102,0 — 108,0 %, a trzy z nich — w tym Wydział Prawa i Administracji — odnotowały nawet spadek, a nie przyrost kosztów.

**Pytanie 1: Dlaczego Wydział Teologii był finansowany na tak preferencyjnym poziomie, w stosunku do innych wydziałów?**

**KOSZTY NA 1 STUDENTA PRZELICZENIOWEGO**

W części „Koszt kształcenia na 1 studenta przeliczeniowego” podano liczbę studentów przeliczeniowych na każdym wydziale, a następnie wyliczono — przez proste podzielenie — ile złotych „skonsumował” statystyczny student na każdym wydziale, odpowiednio w podziale na koszty bezpośrednie dydaktyki i koszty wydziałowe.

Wydział Teologii kształcił w 2008 r. najmniejszą liczbę studentów — bo tylko **443** osoby (statystycznie). Na innych wydziałach liczba studentów była liczona w tysiące — na 7 wydziałach od 1,3 tys. do blisko 3 tys., a na 4 największych wydziałach — pomiędzy 4 a 5 tys., w tym — na Wydziale Prawa i Administracji **4 086** studentów. Te liczby nie pokazują na razie niczego bulwersującego.

Za to patrząc na koszty bezpośrednie dydaktyki widzimy drugi rekord Wydziału Teologii: przy średnim koszcie bezpośrednim dydaktyki dla całej uczelni, który wynosi **4 623 zł/sp**, na teologii to aż **7 719 zł!**

Zrozumiałe jest, że np. na Chemii, Fizyce, Biologii potrzebne są np laboratoria, odczynniki, materiały do ćwiczeń, że na wydziale Sztuk Pięknych muszą być sztalugi, farby, pędzle modele — ale czegoż takiego kosztownego potrzebują przyszli teologowie?! Specyfika tego kierunku nie wymaga nic więcej poza salą, ławkami, wykładownicą i biblioteką — podobnie jak na Ekonomii, Historii, Prawie i Administracji, Filologii czy Pedagogice ... Na Wydziale Prawa i Administracji wyniosły tylko **3 798 zł/sp**, czyli poniżej średniej uczelnianej.

**Pytanie 2: Dlaczego koszty bezpośrednie dydaktyki na Wydziale Teologii były ponad dwa razy wyższe niż na Wydziale Prawa i Administracji?**

Również odnośnie kosztów wydziałowych na 1 studenta Wydział Teologiczny zajmuje medalowe miejsce na podium: jest jednym z 3 wydziałów (na 12), gdzie koszty wydziałowe przekroczyły 1000 zł na studenta. Zajmuje co prawda nie I a III miejsce, ale różnica do zwycięzcy to tylko 91 zł. Średnią uczelnianą — 652 zł /sp Wydział Teologii, z kwotą **1 179 zł/sp** przekracza prawie dwukrotnie!

W końcowym wskaźniku „Ogółem” Wydział Teologii jednak znowu bezapelacyjnie zwycięża: **KOSZTY KSZTAŁCENIA 1 STUDENTA NA WYDZIALE TEOLOGII WYNIOSŁY ŁĄCZNIE 8 898 zł— I BYŁY NAJWYŻSZE NA UCZELNI — PRZY ŚREDNIEJ UCZELNIANEJ 5 275 zł**, a więc było o ok. 70% wyższe!

**Pytanie 3: Dlaczego koszty kształcenia studentów na Wydziale Teologii są tak wysokie?**

**KOSZT PUBLICZNY KSZTAŁCENIA NA 1 STUDENTA**

Ostatnia część zestawienia ma na celu uwzględnienie we wnioskach końcowych faktu, że studenci wnoszą opłaty za studia, zatem koszty kształcenia częściowo są finansowane z ich kieszeni, a przedmiotem tego opracowania jest zbadanie, jak są wydatkowane pieniądze publiczne, pochodzące z budżetu państwa.

Zatem — od całkowitych kosztów kształcenia wyrażonych w zł została odjęta — dla każdego wydziału — kwota przychodów z opłat za studia. W ten sposób — po podzieleniu przez liczbę studentów przeliczeniowych na każdym wydziale otrzymujemy końcowy wskaźnik obrazujący ile zł kosztowało budżet państwa (a więc nas wszystkich) kształcenie 1 studenta w 2008 r.

Tak — nie mylicie się Państwo: tę konkurencję znowu bezapelacyjnie wygrywają studenci Wydziału Teologii — ze świetnym wynikiem **8 513 zł** — przy średniej uczelnianej **4 059 zł**, czyli ponad dwukrotnie wyższym od tej średniej ... Dla porównania — Wydział Prawa i Administracji zamyka stawkę kosztem ... zaledwie **788 zł** na 1 studenta.

**IV. PODSUMOWANIE**

Podsumowanie zostanie przedstawione poprzez porównanie rezultatów otrzymanych dla Wydziału Teologii z Wydziałem Prawa i Administracji:

	Uniwersytet (część toruńska)	Wydział Teologii	Wydział Prawa i Administracji
Koszty ogólne	157,2 mln	3,9 mln	17,4 mln

w 2008 r.			
W tym finanse publiczne	121,0 mln	<b>3,8 mln</b>	<b>3,2 mln</b>
Dynamika 2008:2007	102,3%	<b>148%</b>	95,3%
Koszt publiczny kształcenia 1 studenta przeliczeniowego	4059zł	<b>8513zł</b>	<b>788zł</b>
Liczba studentów przeliczeniowych	29 797	<b>433</b>	<b>4086</b>

Zatem:

W 2008 roku kształcono na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

\* **4 086** przyszłych prawników i urzędników, kosztem publicznym **788** zł na 1 studenta, za łączną kwotę **3,2** mln zł oraz

\* **433** przyszłych teologów, kosztem publicznym **8 513** zł na 1 studenta, za łączną kwotę **3,8** mln zł.

Studenci teologii będą w przyszłej pracy służyć nabytym wykształceniem Państwu Watykan. Studenci prawa i administracji będą (w lwiej większości) służyć Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym miejscu należy jeszcze przypomnieć o zasygnalizowanej praktyce zaniżania rzeczywistych kosztów kształcenia na Wydziale Teologicznym poprzez specjalnie w tym celu tworzone nowe przedmioty na innych wydziałach, prowadzone przez pracowników Wydziału Teologii.

Pytania końcowe: **Kto jest w stanie uzasadnić racjonalność takiego wydatkowania środków publicznych? Jakie są ku temu przesłanki? Kto za to odpowiada? Kiedy to się skończy?**

Przypisy:

[\[ 1 \] Uchwała Nr 27 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Uniwersytetu za 2008 rok](#), Załącznik Nr 2 do Uchwały - Sprawozdanie finansowe za 2008 rok, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Część Toruńska; Toruń, kwiecień 2009 r.

**[Beata Zielińska](#)**

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 17-10-2009)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6868) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6868>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do [redakcja@racjonalista.pl](mailto:redakcja@racjonalista.pl)